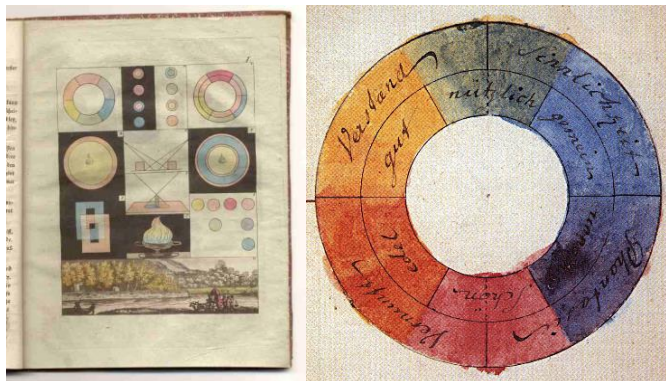
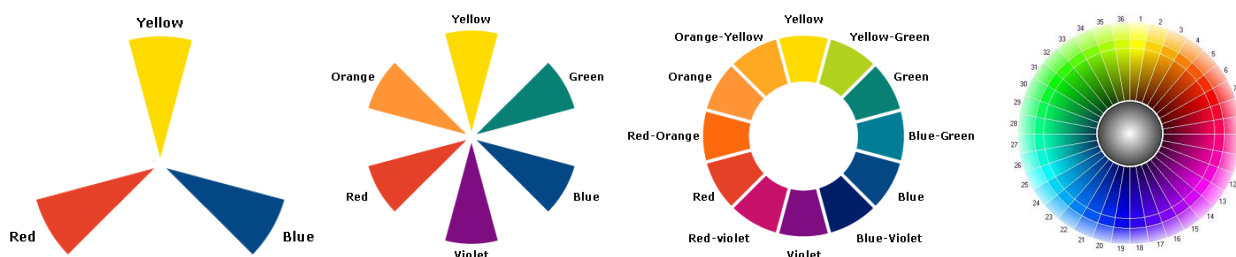

Goethes farvelære

Goethe afprøvede Newtons teori ved at placere et prisme i et fuldstændigt hvidt rum, og når han så gennem prismet på den hvide væg, så forblev væggen hvid, mens farverne viste sig, der hvor lys og mørke mødes – nemlig ved vinduessprossen. Goethe konkluderede derfor, at farverne kun kunne opstå på grænsen mellem lys og mørke.

Første udgave af Goethes "Zur Farbenlehre" fra 1810. Goethe fandt i 1793 frem til en seksdelt farvecirkel. (kan læses her i fuld tekst på tysk: http://www.textlog.de/goethe_farben.html).

En moderne farvecirkel (til højre) er en bedre repræsentation af det faktiske farvespektrum end de simple, vi bruger til at forstå de grundlæggende begreber.

Goethe definerede tre slags farver: Fysiologiske, fysiske og kemiske farver. De fysiologiske farver er de farvevirkninger, som opstår spontant i øjet og som bliver afbildet på nethinden som reaktion på det, man har set (efterbillede). Det er kun fordi øjet selv kan skabe farven, at verden viser sig i farver for os. De fysiske farver er "lysfarver", dvs. farver der opstår, lyset møder en farveløs genstand, som fx prismet eller regndråber. For at en fysisk farve skal opstå, kræves der altså tre ting: Lyset, mørket og et medium, som forbinder dem. De kemiske farver findes i naturen, og de er bundet til selve stoffet. Goethes "Zur Farbenlehre" fra 1810 indeholder udover en samlet fremstilling af farvefænomenerne og farvelærens historie en polemisk del, hvori han i hårde ord og vendinger kritiserer Newtons teori om, at lyset er sammensat af farver.